Initiatief raadsvoorstel

"*Van Stadscentrum naar Stadshart"*

Voorgesteld besluit:

De gemeenteraad draagt het college van Burgemeester en Wethouders op:

1. *De in dit voorstel geformuleerde mogelijke oplossingsrichtingen te benutten als startpunt en inspiratiebron bij de gesprekken binnen de onder de punten 2 tm 6 benoemde werkstructuur;*

2. *voor het stadscentrum een werkwijze in te voeren, waarin de thema's identiteit, begrenzing, openbare ruimte, leegstand en beleving creatief worden uitgewerkt in een samenhangend breed gedragen programma Stadshart;*

3. *een programma-organisatie in te stellen onder voorzitterschap van een (gemandateerde) programma-wethouder Stadshart, waaraan in ieder geval deelnemen vertegenwoordigers van eigenaren, ondernemers, wijkraad en culturele instellingen;*

4. *een procesarchitectuur te ontwikkelen die recht doet aan de principes uit "de gemeente doet mee" en maximaal inzet op "eigenaarschap" van bewoners en werkers aan de stad;*

5. *een slimme combinatie te maken van korte termijnactiviteiten en het ontwikkelen van het lange termijnperspectief;*

6. *hiervoor de in de reguliere budgetten voor het Stadshart opgenomen middelen in te zetten, alsmede een deel van de ROS, in omvang vast te stellen op basis van het aan de raad voorgelegde programma en de fasering van de uitvoering daarvan; en*

7. *de bereikte resultaten jaarlijks terug te koppelen aan raad, bevolking en stakeholders.*

1. Aanleiding

In de meeste verkiezingsprogramma's voor de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart j.l. is veel aandacht besteed aan de noodzaak tot revitalisering van het stadscentrum. De inkt van het Masterplan 3.0 (raadsbesluit 13 juli 2013) is nog maar net droog, en er is al twijfel of met dat plan voldoende antwoord gegeven kan worden op de uitdagingen waar we voor staan. Partijen verzamelden tijdens de verkiezingscampagne meningen en ideeën over hoe het verder moet. GroenLinks bood de bijna 300 resultaten van de Ideeënwand uit de WisselWinkel onlangs aan, er was een lijsttrekkersgesprek, dat aanknopingspunten voor een vervolg biedt, het CDA enquêteerde en had een schetsontwerp voor het Stadshart als discussiestuk. Volgens het coalitieakkoord 2014-2018 is een van de grote opgaven waar Lelystad voor staat "het Stadshart, dat moet worden omgevormd". Compacter, meer beleving en toevoeging van woonmogelijkheden zijn de centrale begrippen daarbij.

De huidige benadering van de problematiek van het stadscentrum oogt, ondanks het masterplan, gefragmenteerd en weinig gestructureerd. Daarbij is o.a. de vraag in hoeverre de in het masterplan opgenomen fasering en tijdelijke inrichting van gebieden een goed functioneren van het stadscentrum niet eerder belemmeren dan dichterbij brengen. De intensiteit en aard van de problematiek rechtvaardigt een scherper geformuleerde aanpak waarin concrete stappen op korte termijn en een duidelijk lange termijnperspectief met elkaar verbonden worden. Met dit voorstel beogen we het college en de partners in de stad (eigenaren, ondernemers, culturele instellingen en bewoners) daartoe gezamenlijk in beweging te komen.

Een aantrekkelijk centrum is, naast een goede kwaliteit van woonmilieus en werkgelegenheid, een belangrijke voorwaarde voor een leefbare stad en oefent aantrekkingskracht uit op potentiële nieuwe inwoners.

2. Hoe is dit voorstel tot stand gekomen?

De eerste bron waaruit voor de formulering van dit voorstel is geput betreft het vele materiaal dat tijdens de verkiezingscampagne voor de gemeenteraadsverkiezingen is verzameld. Op basis daarvan is een eerste tekst opgesteld. In lijn met de veranderende verhoudingen in de meer op gelijkwaardige participatie gerichte samenleving (zie ook "De gemeente doet mee") zijn de initiatiefnemers vervolgens het gesprek aangegaan met de partners van de gemeente. In de verkiezingscampagne zijn vooral veel waardevolle signalen vanuit de bevolking verzameld. In deze gespreksronde zijn daar aan toegevoegd de bevindingen van vastgoedeigenaren, individuele ondernemers, de ondernemersvereniging Stadshart, de culturele instellingen, de wijkraad Het Stadshart en diverse andere nauw bij het stadscentrum betrokkenen, van onafhankelijke adviseurs tot oud-bestuurders en directeuren van bedrijven. Hoewel een ieder de problematiek natuurlijk vanuit een eigen achtergrond benadert bleek er ook een verrassend grote overeenstemming te bestaan. Op basis daarvan is dit voorstel uiteindelijk geformuleerd. En daardoor zijn de initiatiefnemers van dit voorstel er van overtuigd dat voor de beschreven benadering zowel qua inhoud als benadering een breed draagvlak in de stad bestaat.

3. De problematiek

De problematiek van het stadscentrum concentreert zich (vanuit onze inventarisatie) op de volgende thema's:

- **Leegstand** van winkelpanden is volgens 80% van de respondenten uit de CDA-enquête het grootste probleem van het stadshart. Het is een landelijk probleem (veranderd koopgedrag door internet, crisis, etc.) dat zich in Lelystad relatief sterker dan elders voordoet en misschien ook wel meer in het oog springt. In de besluitvorming over het Masterplan wordt nog uitgegaan van stabilisering en op langere termijn mogelijk groei van het aantal vierkante meters winkeloppervlak. Wij gaan ervan uit dat eerder krimp nodig is.

- Zowel uit de enquête als uit de ideeënwand komt voort dat het stadscentrum groen en een aantrekkelijke inrichting ontbeert. De kwaliteit van de **openbare ruimte** nodigt niet uit tot een langer verblijf dan vanuit functioneel oogpunt nodig is. Het rommelige beeld, dat mede veroorzaakt wordt door hoe omgegaan wordt met fietsen, versterkt dat.
- De **begrenzing** van het gebied is onduidelijk. Anders dan in veel andere steden is er geen sprake van een herkenbaar kerngebied. Dat manifesteert zich vooral op twee plaatsen hinderlijk. Aan de noordzijde, waar in combinatie met de concentratie van leegstand een heldere stedenbouwkundige structuur ontbreekt. En aan de oostzijde, waar Parkwijk de eerste jaren niet gerealiseerd wordt en de rommelige tijdelijke inrichting daarmee een "semipermanent" karakter krijgt. Ook de grote (al dan niet semipermanente) parkeervlakken doen geen goed aan het beeld.
- Het ontbreekt in het centrum volgens velen aan **beleving**. Veelal wordt dit vertaald in de wenselijkheid van meer evenementen. De vraag is of zo'n duiding volstaat. Zeker in de zomermaanden is de evenementenkalender behoorlijk gevuld, maar misschien is dat onvoldoende. In vergelijking met andere steden ontbreken plekken waar ruimte is voor (semi-) spontane kunst- en cultuuruitingen, in combinatie een aantrekkelijk verblijfsklimaat. En het vergunningen- en handhavingsregime lijkt daar ook onvoldoende op afgestemd.
- Het stadscentrum heeft geen duidelijke **identiteit**. Op dit moment is het een 12-in-een-dozijn winkelgebied, met culturele instellingen als overal elders, een station, kantoren en woningen. Niet die functies zijn het probleem, maar het ontbreken van herkenbare Lelystadse samenhang er in. In het bijzonder speelt daarbij de ogenschijnlijk ontbrekende afstemming tussen stadscentrum en kust. We bespeuren een zekere willekeur waar het gaat om het lokaliseren van activiteiten en functies tussen beide gebieden. Daardoor ontstaat gemakkelijk een situatie waarbij het gebied met de "sterkste papieren" (op dit moment de kust) het wint ten koste van het stadscentrum;
- Een bijzonder vraagstuk betreft de **parkeerproblematiek**. Het gaat hier om een combinatie van verschillende thema's:
    - de kwaliteit van de openbare ruimte die in hoge mate wordt beïnvloed door de grote omvang van het straatparkeren;
    - het vraagstuk van het (al dan niet) verband tussen bezoek aan de binnenstad en betaald parkeren / parkeertarieven;
    - de vrees voor het weglekken van stedelijke (m.n. detailhandels-)functies uit het centrum naar plaatsen waar geen betaald parkeren is (zoals de Tjalk);
    - de begrenzing van het gebied waar betaald geparkeerd wordt (in relatie tot vergunning parkeren in de directe omgeving);
    - tariefsverhoudingen tussen het stadshart en bijvoorbeeld Bataviastad.

4. De gesprekken met de partners in het centrum samengevat

De rode draad die uit de gevoerde gesprekken naar voren komt is: er moet wat gebeuren. Elke partij ziet daar een rol voor zichzelf in weggelegd en wil in actie komen. Tegelijk constateert men dat er nog weinig regie op zit. Hoe kun je elkaars kracht benutten om gezamenlijk tot een verbetering te komen van de kwaliteit, de belevingswaarde en het winkelaanbod. Daar moeten we ook zeker de inwoners volop bij betrekken. Men realiseert zich dat daar een ieder van kan profiteren, zowel de ondernemers, de cultuurinstellingen, de inwoners en de gemeente (Lelystad als aantrekkelijke vestigingsplaats, ruimte en groen maar ook een aantrekkelijk winkelaanbod en Stadshart). Creatieve ideeën zijn er wel maar krijgen op een of andere manier onvoldoende kans. Bovendien gebeurt er al heel wat. Met beperkte middelen is al heel wat te bereiken zoals een betere communicatie, een betere afstemming van activiteiten, een betere routing van de winkelacht, een betere regulering van fietsen en fietsparkeren en het creëren van meer sfeer. Daarnaast is het compacter maken van het (detailhandels-)centrum een belangrijk aandachtspunt evenals het vergroenen. Kwalitatief moet het Stadshart een duidelijk hogere niveau krijgen dan de wijkwinkelcentra. Ook zijn er ideeën voor wat te doen met lege panden en hoe om te gaan met

parkeren. Van de gemeente wordt regie verwacht (zonder rigide te worden) en investeringen met name in de openbare ruimte.

5. Oplossingsrichtingen

Met het Masterplan 3.0 is, ook met het oog op de hierboven geschetste probleemanalyse, niet zo veel mis, maar biedt met het oog op de hierboven geschetste probleemanalyse slechts ten dele oplossingsrichtingen.

Het is goed dat inmiddels aan elementen daarvan volop gewerkt wordt. Het project Stadhuisplein als "huiskamer van de stad" is zowel qua inhoudelijke benadering als qua aanpak een mooi voorbeeld daarvan. Een dergelijk aanpak helpt niet alleen voor de upgrading van het plein. Het maakt ook dat de plek weer meer het "eigendom" van bewoners en werkers aan de stad wordt.

Voor het stadscentrum als geheel moeten we een stap verder gaan om richting te geven aan de ontwikkeling:

Identiteit:

We bepleiten een helder onderscheid in de benadering van de kust en die van het Stadshart. Alles wat watergebonden en water gerelateerd is hoort aan de kust. Het Stadshart profileert zich rondom "klassieke" centrumfuncties als winkelen, kunst/cultuur, uitgaan, werken, aankomen en vertrekken. Het groene, ruimtelijke, duurzame karakter van de stad dient ook te worden vertaald in de inrichting van het openbaar gebied, o.a. met een mix van vergroening van "open plekken" en creatieve functies. Ook de economie/beleving die daarbij hoort (circulaire economie, eerlijk voedsel, duurzame innovatie, teasers over onze nieuwe natuur) krijgt prioriteit. In de inrichting wisselen continuïteit en verrassende eigenheid elkaar af (continuïteit in de straten, eigenheid per plein). Aansprekende activiteiten die niet watergebonden zijn en nu aan de kust plaatsvinden worden gelokaliseerd in het stadscentrum.

Begrenzing:

In lijn met bovenstaande past thematiseren van het *noordelijk deel* van het centrum rond kunst, cultuur en ambachtelijkheid in een bij de stad passende parkomgeving. Het park is als prettig verblijfsgebied de verbindende schakel tussen aantrekkelijk vormgegeven gebouwen met een beperkt volume en follies (opvallende, verrassende bouwwerken met wisselende functies).

Nu Parkwijk vooralsnog geen "wijk" wordt, kan het wel volop "park" worden. Dit gebied leent zich er uitstekend voor om als "vrijplaats" voor veel informele activiteit te fungeren, in vervolg en ter versterking van de aanzetten die er nu al zijn om het gebied voor evenementen in te zetten. Een goede basisinrichting van het gebied is daarvoor nodig.

Het straatparkeren dient drastisch te worden beperkt. Dat is niet alleen goed voor de exploitatie van de garages, maar ook voor de kwaliteit van de openbare ruimte. In het verlengde hiervan ligt voor de hand de gehele parkeerproblematiek op stedelijk niveau tegen het licht te houden met alle betrokkenen. Dit kan tot nieuwe conclusies leiden. Wellicht is ook voor de detailhandel een integrale herijking van het vestigingsbeleid nodig. Aan de hand daarvan kunnen vervolgens heldere keuzes gemaakt kunnen worden welke typen winkels waar in de stad thuis horen.

Openbare ruimte:

Noodzakelijk is dat er een eenduidig en breedgedragen plan komt (en een gefaseerde uitvoering) voor de inrichting van de openbare ruimte in het gehele Stadshart, van Zilverparkkade tot Agorabaan en van station tot Lindelaan. Eenduidigheid in straatmeubilair, goede kwaliteit bestrating, duidelijk herkenbare fietsroutes met goede fiets en scooter parkeerplaatsen, vergroening daar waar mogelijk zijn daarin (aanvullend op wat al bij het kopje identiteit gezegd is) belangrijke elementen. Uiteraard komt dit tot stand in overleg met inwoners, ondernemers en

culturele instellingen. Het versterkt de identiteit en maakt dat inwoners meer compassie hebben met het Stadshart.

Leegstand:

Wanneer de gemeente investeert in de openbare ruimte, mag van eigenaren verwacht worden dat ze creatiever omgaan met leegstandsbestrijding. Veel opties zijn/worden in de taskforce leegstandsbestrijding besproken en worden elders in het land met succes toegepast (van pop-up store tot omzethuur. De gemeente Arnhem is een leerzame plek als het gaat om gestructureerde aanpak van leegstand). Gelet op onze bevolkingssamenstelling past bijzondere aandacht voor het stimuleren van startend (veelal "allochtoon") ondernemerschap, juist ook in het centrum en juist ook voor het bevorderen van eigenheid. Strategieën kunnen worden geformuleerd voor verplaatsing van winkel- en horeca-areaal, naar die plaatsen waar we het willen hebben.

Een leegstandsverordening helpt, als stok achter de deur om actief te worden.

"Compacter, geconcentreerder en aantrekkelijker" geldt niet alleen voor het Stadshart zelf. In het stedelijk ruimtelijk en economisch beleid zijn heldere keuzes noodzakelijk om weglek van functies (en winkelareaal) die eigenlijk in het centrum thuis horen te verminderen en te voorkomen.

Beleving:

De culturele instellingen hebben aangegeven volop na te willen denken over het creëren van plekken en organiseren van activiteiten. Met name de amateurkunst kan hierdoor een mooi podium krijgen.

En verder gaat het ook hier om het maken van keuzes bijvoorbeeld mbt de vraag welke locatie het meest geëigend is voor welk evenement.

Het Stadshart is niet maakbaar door de lokale overheid. De gezamenlijke kracht en inventiviteit van de samenleving, de ondernemers, eigenaren en de maatschappelijke instellingen is nodig. Dat noodzaakt tot het, vanuit een globale, maar scherpe visie, ruimte geven aan nieuwe initiatieven. Eerste stappen zijn daarin gezet, maar daar kan nog wel een tandje bij.

6. De operationalisering

Bij de inleiding is het al gezegd: de benadering van deze grote stedelijke opgave rechtvaardigt een sterke **programmatische werkstructuur**. Het is logisch dat de gemeente die kar trekt, maar de partners zullen er volop deel van uit moeten maken. Het is niet aan de raad om zo'n structuur uit te werken. Wel willen we daarvoor een aantal richting gevende uitspraken doen:

- Het programma zou moeten worden aangestuurd door de eerst verantwoordelijken van de gezamenlijke partners, te weten: programmawethouder, programmaleider, vertegenwoordigingen van resp. vastgoedeigenaren, ondernemers, wijkraad en culturele instellingen.
- In het totale programma dienen, vanuit de hierboven geschetste oplossingsrichtingen als rode draad de afzonderlijke thema's door betrokkenen samen herkenbaar moeten worden uitgewerkt in concrete uitvoeringsprogramma's, te weten: Identiteit, Begrenzing, Openbare ruimte, Leegstand, Beleving en Parkeren.
- De inrichting van de processen kenmerkt zich door een werkwijze waarin inwoners en werkers aan de stad maximaal betrokken worden volgens de principes van "de gemeente doet mee", ter bevordering van het "mede-eigenaarschap" (vgl. project Stadhuisplein), gericht ook op een meer blijvende betrokkenheid (van de inwoners voor de inwoners);
- De aanpak kenmerkt zich door een combinatie van al op korte termijn uit te voeren acties en (lange termijn) structuurverandering. Dingen uitproberen, experimenteren met vormen en processen hoort daarbij. Onorthodoxe benaderingen worden gestimuleerd, o.a. door op een flexibele (uiteraard wel verantwoorde) manier met regelgeving en handhaving om te gaan;

- Belangrijk is ook dat voortdurend interne en externe creatieve capaciteit ingezet wordt, zo dat het denken en handelen zich voortdurend blijft vernieuwen;
- Uitgangspunt wat betreft de **financiën** is dat vanuit de gemeente in ieder geval de al voor het stadscentrum gealloceerde middelen beschikbaar zijn (bv beheer, parkeren, grex) alsmede extra middelen vanuit de ROS. In het kader van de meerjarenbegroting zal aan de hand van de uitwerking van het programma worden bezien in hoeverre dit voldoende is. Ook de partners zullen vanuit hun eigen middelen moeten bijdragen, zodat een gezamenlijke financiële opzet ontstaat, alsmede een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het geheel.

7. Besluit

De gemeenteraad draagt het college van Burgemeester en Wethouders op:

1. De in dit voorstel geformuleerde mogelijke oplossingsrichtingen te benutten als startpunt en inspiratiebron bij de gesprekken binnen de onder de punten 2 tm 6 benoemde werkstructuur;

2. voor het stadscentrum een werkwijze in te voeren, waarin de thema's identiteit, begrenzing, openbare ruimte, leegstand en beleving creatief worden uitgewerkt in een samenhangend breed gedragen programma Stadshart;

3. een programma-organisatie in te stellen onder voorzitterschap van een (gemandateerde) programma-wethouder Stadshart, waaraan in ieder geval deelnemen vertegenwoordigers van eigenaren, ondernemers, wijkraad en culturele instellingen;

4. een procesarchitectuur te ontwikkelen die recht doet aan de principes uit "de gemeente doet mee" en maximaal inzet op "eigenaarschap" van bewoners en werkers aan de stad;

5. een slimme combinatie te maken van korte termijnactiviteiten en het ontwikkelen van het lange termijnperspectief;

6. hiervoor de in de reguliere budgetten voor het Stadshart opgenomen middelen in te zetten, alsmede een deel van de ROS, in omvang vast te stellen op basis van het aan de raad voorgelegde programma en de fasering van de uitvoering daarvan; en

7. de bereikte resultaten jaarlijks terug te koppelen aan raad, bevolking en stakeholders.

Dit initiatief raadsvoorstel wordt ingediend door

Sjaak Kruis

Wim Bussink

Henk Soomers

Marianne van de Watering

Wim Botter

Henk Schraa

Sanne de Wilde

SBijlage 1

Gespreksverslagen partners stadscentrum

De gesprekken hebben allen tussen 1 oktober en 10 november plaats gevonden.

Gesprek bestuur ondernemersvereniging Stadshart en ondernemers:

Samengevat:

- De nood is hoog. Op korte termijn moet er wat gebeuren willen er over 2 jaar niet nog veel meer ondernemers zijn verdwenen.
- Er zijn ondernemers die willen investeren, maar dan moet er duidelijk beleid zijn dat er ook wat gaat veranderen, zodat investeringen op termijn terug verdiend kunnen worden
- Parkeertarieven niet verder omhoog, liever omlaag. Oplossingsrichtingen van de gemeente kunnen veel goedkoper volgens de ondernemers. Ondernemers geven aan daarin ook zelf wel een bijdrage te willen leveren zodat de kosten voor de gemeente niet stijgen, maar zelfs dalen, door delen zelf uit te voeren/ in eigen beheer te nemen. Men heeft daartoe dit voorjaar een visie opgesteld inclusief bijv 1e uur gratis, verpachten van parkeerplaatsen etc. Men verwacht ook serieus bij de problematiek betrokken te worden en dat niet alleen oplossingsrichtingen van de gemeente bespreekbaar zijn.
- Doelstelling/adviezen ondernemersvereniging:
    - Visiedocument mbt het Stadshart
    - Kleiner compacter winkelcentrum, maar een kwaliteit hoger. Ook de supermarkten moeten onderscheidend zijn
    - Alle partijen aan tafel te krijgen; dwarsverbanden subsidies. Alle stakeholders aan tafel ECL, CML, de wijkraad, de Kubus, Underground, Agora plus vereniging van eigenaren → Zodanig klimaat creëren om weer te gaan winkelen.
    - Er zijn wel middelen nodig → waar blijven de toegezegde middelen?
    - Voeg CML en ECL samen.
- Masterplan Stadshart kan in de prullenbak. Er moet iets nieuws komen.
- Kleiner compacter winkelcentrum op AA kwaliteitsniveau.
- De ondernemers willen helpen bij schoon, veilig en heel. Zelf bv gladheid bestrijden regelen.
- Er gebeurt al veel, maar we brengen het te weinig onder de aandacht en sommige dingen kunnen mogelijk simpel worden opgelost.
    - De winkelacht moet wel gevonden worden. Kom met een duidelijk routering. Plattegronden maken, de ondernemers willen dat wel onderhouden.
    - Meer horeca in het Stadshart.
    - De winkelacht moet één voetgangerszone zijn vanuit beeldkwaliteit.
    - Handhaven op plaatsingen van fietsen → voor de beeldkwaliteit. Er is voldoende parkeerplek voor de fietsers. Parkeergarage met een helling, loopbandje voor de fiets.
    - Winkels van boven naar beneden.→ wel een inspanning. De eigenaren van de panden voordelen laten inzien.
- Betrek de eigenaren van de panden.
- De ondernemers willen zelf best een bijdrage leveren, maar dan moet iedereen bijdragen. Ook de gemeente moet in deze veel actiever worden en het Stadshart veel meer aandacht geven o.a. met betrekking tot de openbare ruimte. Vertrouwen in elkaar en afspraak is afspraak.

- Er staan 7 mensen in de startblokken van de nieuwe ondernemersvereniging.
- Wat te doen met de korte termijnplanning?

Gesprek met de directies van de KUBA – instellingen:

- Cultuur is een belangrijk element. Men beschouwt het als een uitdaging om cultuur beter zichtbaar te maken in de stad en wel boven de organisaties uit (NB er is nieuw initiatief van de cultuurinstellingen…...)
- Stadshart meer verblijfs- als koopcentrum.
- Men mist hoe het verder gaat/moet met de stad om daar vervolgens op te kunnen anticiperen.
- Betere afstemming, context en programmering zijn nodig. Er gebeurt al heel veel, laat dat duidelijker zien op een activiteitenkalender en voorkom overlap zoveel mogelijk.
- De podia programmering aanpassen, niet alleen amateurkunst maar ook professionals alleen voor amateurkunst, met programmering.
- Voorbeeld van een geslaagd event was de opening van de Hanzelijn met de rode loper.
- Hoe stemmen we zaken beter af bijvoorbeeld met de ondernemers.
- Werken met maandthema's.
- Liever meer de zaterdag (zijn er meer mensen) met allerlei activiteiten dan de zondag, hoewel culturele koopzondagen a la Utrecht ook een interessant iets is.
- Moeilijk zicht op winkelareaal over 10 jr.
- Hoe verder met de inrichting van het Stadshart. Inrichting van de omgeving, groot aandachtspunt; Richt het mooi in en ga vergroenen. Er is veel mogelijk, met bijv. als voorbeeld Valencia met midden door de stad een rivierbedding en extra groen.
- Ga creatief om met de leegstand: ateliers, pop-up stores etc. gebruik de beeldkracht van de nieuwe wildernis in relatie tot lege panden?
- Dingen moeten slimmer gebeuren en in betere samenhang.

Gesprek met Wijkraad Stadshart:

- Jammer dat de ondernemers zo weinig georganiseerd zijn. Aparte ondernemersverenigingen bestaan nog. Men wil niet "dubbel" betalen.
- Waarom is er geen gezellige muziek? Creëer eerst sfeer met beperkte middelen.
- Pas op dat de aanloopstraat niet verloederen, stadhuisstraat en Florijnstraaat. Hou die oliebollenkraam en visstand.
- Hou het netjes, ook na avond activiteiten en na een koopzondag.
- Doe wat aan die lege plek bij de Deen, dat is toch een visitekaartje als je de stad binnenkomt.
- Blauwe zone bij Deen beslist niet weghalen, kost klandizie.
- Het fietsenplan is een doorn in het oog. Er zijn mooie fietsrekken. Ga handhaven op er naast gezette fietsen. Kom met een duidelijk fietsrouting nu zijn het allemaal losse stukjes.
- Wees duidelijk, de winkelacht in principe fietsvrij houden. Nu fietsen schoolkinderen voortdurend dwars door het centrum. Het belemmert prettig winkelen.
- Haal de winkels van boven naar beneden. Dat geldt ook voor Wibra etc. In de wissel zou je helemaal geen winkel moeten hebben.
- Wil je het Stadshart laten draaien dan moet je de wijkwinkelcentra versoberen.
- Meer kleine winkels zijn welkom maar deze stranden nu een op te hoge huur.
- Als je het inricht als Bataviastad dan krijg je een heel andere sfeer.
- Wonen: huren te hoog tov buitenwijken.
- Underground: de overlastproblematiek is goed aangepakt

- Schaf de koopavond maar af.
- De communicatie van ECL is slecht. Sinterklaas via Stadhuisstraat; communicatie niet geweldig. Brief er komen verkeersregelaars bij bijzondere evenementen. Niets van gemerkt
- Waarom een evenement als de oldtimerdag naar de kust verplaatsen?
- Doe meer met het Agoraplein

Overleg met diverse eigenaren, ondernemers, investeerders, adviseurs:

Coöperatie van kleine ondernemers:

- Initiatiefnemer hanteert het concept van panden huren voor kleine ondernemers. Deze worden opgedeeld in kleinere units die startende ondernemers, kleine ondernemers kunnen huren. Het initiatief loopt uitstekend, ondernemers beginnen voor zich zelf. Nieuwe formule in ontwikkeling.
- Daadkracht, regie ontbreekt. Politiek moet dat doen.
- Maak de stad compacter.
- Al 6 jaar discussie of de markt moet splitsen, op 2 locaties. iedereen moet blij gehouden worden.

Eigenaar / investeerder (landelijke instelling met 100 complexen in Nl, etc):

- Bedrijfseconomisch kijken naar het verdienmodel: Er is overschot. Kan iedereen wel een boterham verdienen.
- De regie ontbreekt. Ieder gaat eerst voor het eigen belang.
- Eigenaar in kwestie organiseerde masterclass, waarna energie wegebt.
- Citymarketing zet Lelystad op kaart voor buitenwereld. Niets voor Stadshart.
- Slechts 2 regels in coalitieakkoord zijn gewijd aan het Stadshart.
- Gebruik de potentie vanuit de Hanzelijn, luchthaven, groei die hier kan plaatsvinden ipv in Randstad.
- Knip initiatief op in laaghangend fruit en dromen voor langere termijn.
- Meetbaar maken. Mensen betrekken.
- Wat gebeurt er na de 5 jaars contracten? Noodklok. Er gaat wat gebeuren er vallen nu al gaten in het nieuwe gebied.
- Klein initiatief is gratis gefaciliteerd. Daarna opschalen naar een commercieel iets.
- De Wissel trekt nog meeste mensen (smalle pijpenla indruk snel drukte)
- De levendigheid ontbreekt.
- Het gebied begrenzen, van winst verdelen naar verlies beperken.
- Bataviastad wordt steeds meer concurrerend tov het centrum.
- Wat is je identiteit? Wil je mensen van buiten trekken of niet?
- Waarom niet thema outlet.

De adviseur mist twee dingen:

- innovatie binnen het winkelen, retailers ondernemers en
- gemeente pakt de regie niet.

Een ondernemer:

- Er moet een plan komen. De rode draad is maak het compact.

Coöperatieve ondernemer:

- Naast ketens ook kleine winkeltjes (zie Haarlem, Alkmaar)
- Samenwerking is elders veel beter.

- Panden zijn te groot. 50 a 60 m2 is leuk voor verrassende winkeltjes. Ik heb 15 tot 20 ondernemers die willen huren €20 m2 per maand ingroeihuur -> bedenk daar goed systeem voor. Grens is 2 jaar (huurwetgeving).

Eigenaar / investeerder:

- Bezoekersaantallen dalen. Belangrijkste reden, elders is het aantrekkelijk. Bij Bataviastad klopt de formule).
- Het zijn 7 grote spelers die hier het bezit hebben, zoals: Deltaloyd, Wieringerwaard, Bouwfonds, Vastned, Annexum etc.
- De regie over evenementen. Het is volstrekt onduidelijk wie hier de regie heeft. Er wordt niet gecommuniceerd.
- Citypas. Ja, maar er is geen overleg geweest met de ondernemers. Iedereen zou er bij aangesloten moeten zijn.
- Neringpassage maak er woningbouw van.
- Veel kleine winkels, dat is belangrijk. De panden zijn te groot, kleiner maken en opsplitsen, dan krijg je het verrassingselement.

Laaghangend fruit.

- Het marktverhaal ook op het Stadhuisplein. Verspreiden over de stad van de markt
- Prijsverhouding parkeren met Bataviastad klopt niet.
- De relatie Bataviastad beter leggen. Verbind wel de stad met de kust. Gebruik verwijsborden beter, laat pendelbussen rijden. De mensen moeten het idee krijgen dat er wat gebeurt.
- what about eerlijke voeding. Probeer dat in de stad krijgen. Waarom komt het niet. De lef en durf ontbreekt niet.
- De begrenzing duidelijk organiseren.

Algemeen

- Nu is probleem nog oplosbaar. Over 1,5 a 2 jaar is het voorbij. Zie ook 5 jaars contracten
- Wees creatief gebruik een ingroeimodel voor startende ondernemers.
- Sinterklaas en Kerst: niets van gemeente en ondernemersvereniging gehoord.
- Communicatie gebrekkig. Centrummanager gewenst!
- Beleid uitstallingen ontbreekt. Er wordt niet gehandhaafd.
- Fietskelder functioneert niet.
- Geef meer aandacht aan de routing en signing naar het winkelcentrum.

Bijlage 2

Persbericht ***10 juni 2014***

Inspirerende ideeënwand Stadscentrum voor Lelystadse raad en college

"Aardig zijn tegen onze toezichthouders", maar ook: "Meer groen" of "Meer openbare toiletten". "Een paar keer per jaar samen ontbijten aan lange tafels" en "Lokale retail – ondernemers stimuleren". En wat te denken van "Een sauna-eiland voor de kust"? Het zijn een paar van de ideeën die bezoekers van de Wisselwinkel tijdens de verkiezingscampagne van GroenLinks voor de gemeenteraadsverkiezingen opschreven. Voorafgaand aan de raadsvergadering van 10 juni 2014 overhandigde Judith Boertjens alle 287 ingevulde briefjes via de burgemeester aan de gemeenteraad en het college van B en W.

"GroenLinks heeft beloofd zich de komende vier jaar in te zetten voor de broodnodige revitalisering van het stadscentrum," aldus Boertjens. "We beloofden de bezoekers hun ideeën over te brengen aan het nieuwe gemeentebestuur. Die belofte komen we nu na."

Het meest genoemd zijn aanpassingen in de openbare ruimte en het groen. Maar er wordt ook meegedacht over hoe iets te doen aan de leegstand, welke winkels men graag zou zien (de Primark scoort hoog) en veel mensen hebben ideeën over verlevendiging via kleine en grotere activiteiten. Meer prullenbakken moeten het stadshart schoner maken.

GroenLinks hoopt dat het college in de zomer gaat nadenken met dit bijzondere stukje participatie als inspiratie. Boertjens: "Wij verwachten dan direct na de zomer een even inspirerend voorstel voor de aanpak van het Stadscentrum. Wij, en met ons de inwoners van Lelystad, zijn benieuwd."

Voor meer informatie:
Judith Boertjens,
Email: g.j.boertjens@xs4all.nl
Tel: 0612225350

Bijlage: "Ons stadshart", *input van bewoners van Lelystad in de periode van 8 februari tot en met 19 maart 2014 op de ideeënmuur in de Wisselwinkel van GroenLinks Lelystad*

Bijlage 3

Enquête CDA:

Eind-resultaten van de door het CDA, tijdens de campagne, gehouden enquête onder bezoekers van het stadshart.

opvallende zaken	
	Kenmerken respondenten:
	Alle respondenten wonen in de wijken, ipv het centrum
	12% van de respondenten komt vaker in het centrum. 88% komt niet vaker of zelfs minder vaak in het centrum dan een aantal jaren geleden.
	Probleem stadshart:
	80% van de respondenten vind de leegstaande winkels het grootste probleem van het stadshart. Daarnaast geeft ruim 50% aan dan het stadshart groen en aantrekkelijke inrichting mist in het stadshart.
	Fietsen door het centrum en de parkeer tarieven worden door een minderheid (30%)van de respondenten als een probleem gezien.
	Daarnaast geven meerdere respondenten aan dat er: - naast winkels te weinig beleving is. Er is niet voor ieders wat wils (kinderen, 40+). Uitgaansleven is beperkt. - De huren zijn te hoog
	mogelijke oplossing:
	Als oplossingrichting wordt voornamelijk aangegeven: - Compacter maken, inbreiding en kleinschaliger - huur verlagen - Meer activiteiten, meer gezelligheid, meer groen (eventueel aanvullen met kunst en cultuur)
	Waardering stadshart:
	De aantrekkelijkheid van het centrum, de wijken en de kust wordt door de respondenten gewaardeerd met een 6.